

Grunder för fristående examen

**SPECIALYRKESEXAMEN
FÖR LÅSSMEDSMÄSTARE
2005**

Grunder för fristående examen

**SPECIALYRKESEXAMEN FÖR
LÅSMEDSMÄSTARE
2005**

© Utbildningsstyrelsen 2006

Edita Prima Oy

Helsingfors 2006

ISBN 952-13-3048-1 (nid.)

ISBN 952-13-3049-X (pdf)

DNR **17/011/2005**

FÖRESKRIFT **Iakttas som förpliktande**

DATUM **17.6.2005**

Giltighetstid
fr.o.m. 1.8.2005 tillsvidare

De stadganden på vilka befogenheten att
utfärda föreskriften bygger

L 631/1998 13 § 2 mom

A 812/1998 1 § 1 mom

Upphäver Föreskrift Nr **128/011/1995**

Ändrar Föreskrift Nr

GRUNDERNA FÖR SPECIALYRKESEXAMEN FÖR LÅSSMEDSMÄSTARE

Utbildningsstyrelsen har fastställt grunderna för specialyrkesexamen för låssmedsmästare. Examensgrunderna skall iakttas fr.o.m. 1.8.2005 tillsvidare.

Utbildningsanordnare som ordnar utbildning som förbereder för examen eller för del därav skall göra upp och godkänna en läroplan för utbildningen med beaktande av vad som bestämts i dessa grunder. Som en del av den förberedande utbildningen skall ordnas prov som utvisar yrkesskickligheten.

Examenskommissionen, examensarrangören och utbildningsanordnaren kan inte lämna grunderna för examen obeaktade eller avvika från dem.

Om de uppgifter som skall antecknas på betygen och om betygsmo­dellerna samt om grunderna för uppgörandet av de personliga studieprogrammen bestäms separat.

Generaldirektör

KIRSI LINDROOS

Kirsi Lindroos

Undervisningsrådet

OLLI HAUTAKOSKI

Olli Hautakoski

INNEHÅLL

Kapitel 1

Syftet med fristående examina och målen för dem.....	7
1 § Fristående examina	7
2 § Förberedande utbildning för fristående examina	7
3 § De allmänna grunderna för sättet att påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna.....	8

Kapitel 2

Uppbyggnaden av specialyrkesexamen för låsmedsmästare	8
1 § Examensdelarna	8

Kapitel 3

Kraven på yrkesskicklighet i specialyrkesexamen för låsmedsmästare och grunderna för bedömningen	9
1 § Säkerhetsnormer och -anvisningar.....	9
a) Krav på yrkesskicklighet	9
b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	10
c) Mål och kriterier för bedömningen	10
2 § Konstruktionsmässigt skydd	10
a) Krav på yrkesskicklighet	10
b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	12
c) Mål och kriterier för bedömningen	12
3 § Hantering av brottsrisker vid egendomsskydd	13
a) Krav på yrkesskicklighet	13
b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	13
c) Mål och kriterier för bedömningen	14
4 § Säkerhetsskydd.....	14
a) Krav på yrkesskicklighet	14
b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	15
c) Mål och kriterier för bedömningen	15
5 § Projekthantering	16
a) Krav på yrkesskicklighet	16
b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	17
c) Mål och kriterier för bedömningen	17
6 § Arbetsledning, kundservice och kommunikation	18
a) Krav på yrkesskicklighet	18
b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	18
c) Mål och kriterier för bedömningen	18

7 §	Företagsamhet	19
	a) Krav på yrkesskicklighet	19
	b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	19
	c) Mål och kriterier för bedömningen	20
8 §	Installation av elapparater.....	21
	a) Krav på yrkesskicklighet	21
	b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	22
	c) Mål och kriterier för bedömningen	22

Kapitel 1

SYFTET MED FRISTÅENDE EXAMINA OCH MÅLEN FÖR DEM

1 § Fristående examina

De fristående examina är inte beroende av det sätt på vilket man förvärvat sig sin yrkesskicklighet. Det kunnande som examinanderna har skaffat sig genom utbildning, i arbetslivet eller genom sina intressen behandlas som en helhet, så att detta kunnande kan användas när den erfordrade yrkesskickligheten skall påvisas vid de fristående yrkesproven.

De fristående examina är modulära till sin struktur. De utgörs av uppgiftshelheter, som baseras på arbetslivet och dess utvecklingsbehov och som präglas av det som förenar verksamheten med den teoretiska grunden, av mångsidig yrkesskicklighet och av att arbetsprocessen integreras med resultaten av den. Varje del av en examen utgör ett delområde av yrkeskompetensen, som kan lyftas ut ur den naturliga arbetsprocessen och bilda en självständig helhet som kan bedömas. De fristående yrkesproven arrangeras och avläggs flexibelt för en examensdel i sänder. Examinandernas mål kan också vara att endast avlägga en eller flera delar av en examen, inte hela examen.

Grunden för beskrivningen av kraven på yrkesskicklighet är den kvalifikationsbestämning som anses vara lämpligast för yrkesområdet. Beskrivningen koncentreras på kraven för branschens centrala funktioner, behärskning av verksamhetsprocessen och omfattande yrkespraxis. I kraven ingår också de för arbetslivet nödvändiga språkkunskaperna och sociala färdigheterna.

2 § Förberedande utbildning för fristående examina

Systemet med fristående examina ställer inte examinanderna inför förhandsvillkor i fråga om utbildning. Emellertid avläggs dessa examina i allmänhet i samband med något slag av förberedande utbildning.

Den som anordnar förberedande utbildning skall fastställa läroplanen för utbildningen enligt examensgrunderna. Utbildningen och de fristående yrkesprov som ingår i den skall läggas upp enligt examensdelarna. Det åligger utbildningsanordnaren att arrangera de fristående yrkesproven som en del av den förberedande utbildningen. Till de studerandes skyldigheter hör att delta i dessa prov i samband med studierna.

De gemensamma studier, som ingår i en grundexamen som avläggs som grundläggande yrkesutbildning, är inte obligatoriska i en utbildning som förbereder för en grundexamen som avläggs som en fristående examen. Målen för dessa studier beaktas dock i tillämpliga delar i läroplanen och i undervisningsarrangemangen.

3 § De allmänna grunderna för sättet att påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna

Bedömningen av de fristående yrkesproven förutsätter metodisk insamling av material, beslutsfattande och dokumentering angående examinandernas yrkesmässiga och arbetsrelaterade färdigheter, som jämförs med de i examensgrunderna fastställda kraven på

yrkesskicklighet och med bedömningskriterierna. Tyngdpunkten vid bedömningen ligger på det praktiska arbetet och arbetsmetoderna. Färdigheterna eller kunnandet bedöms i allmänhet direkt enligt motsvarande arbete.

Miljön för de fristående yrkesproven skall vara verklig eller så realistisk som möjligt. Vid bedömningen tillämpas mångsidigt olika kvalitativa bedömningsmetoder såsom iakttagelser, intervjuer, frågor och portföljer samt självbedömning och gruppbedömning. De fristående yrkesproven läggs upp enligt examensdelarna så att man vid proven kan bedöma om examinandens uppfyller de centrala kraven på behärskandet av yrket.

Målen för bedömningen anger de kompetensområden som ägnas speciell uppmärksamhet vid bedömningen. Målen hänför sig till de centrala färdigheterna och man ser till att examinandens behärskar den teori som ligger till grund för arbetet samt att han eller hon behärskar arbetsmetoder, arbetsutrustning, material och arbetsprocesser. Såväl målen för bedömningen som bedömningskriterierna härleds ur kraven på yrkesskicklighet för motsvarande examensdel. Kriterierna för bedömningen baserar sig på målen för bedömningen och de anger och preciserar prestationer på olika nivåer. Bedömningskriterierna utgör trösklar med vilkas hjälp det är möjligt att differentiera kompetensnivån.

Kapitel 2

UPPBYGGNADEN AV SPECIALYRKESEXAMEN FÖR LÅSSMEDSMÄSTARE

1 § Examensdelarna

Specialyrkesexamen för låssmedsmästare består av sex obligatoriska examensdelar.

- Säkerhetsnormer och -anvisningar, som skall avläggas om examinandens inte har avlagt yrkesexamen för låssmed
- Konstruktionsmässigt skydd, som skall avläggas om examinandens inte har avlagt yrkesexamen för låssmed
- Hantering av brottsrisker vid egendomsskydd
- Säkerhetsskydd
- Projekthantering
- Arbetsledning, kundservice och kommunikation.

Utöver dessa kan examinandens avlägga delarna

- Företagsamhet
- Installation av elapparater.

Låssmedsmästaren är utförare av säkerhetsskyddsuppgifter som avses i lagen om privata säkerhetstjänster (282/2002), och låssmedsmästarens låsnings- och systeminstallationer är säkerhetsskyddsuppgifter som förutsätter godkännande av polisen. För att kunna utöva yrket och utföra de praktiska arbetsuppgifter som krävs för att förvärva yrkesskicklighet förutsätts att man har kort för utförare av säkerhetsskyddsuppgifter.

Kapitel 3

KRAVEN PÅ YRKESKICKLIGHET I SPECIALYRKESEXAMEN FÖR LÅSSMEDSMÄSTARE OCH GRUNDERNA FÖR BEDÖMNINGEN

1 § Säkerhetsnormer och -anvisningar

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanderna känner till säkerhetsnormerna och -anvisningarna i sin bransch och kan tillämpa dem i sitt arbete. De kan självständigt beakta företags- och datasäkerhet i arbetet. De kan utföra sina arbetsuppgifter i enlighet med kraven på arbetssäkerhet. De känner till elsäkerhetsfrågorna och handlar i enlighet med elsäkerhetsföreskrifternas krav på yrkesskicklighet i samband med eltekniska arbeten.

Examinanderna känner till bestämmelserna och anvisningarna om säkerhetsskydd samt bestämmelserna om brandsäkerhet och kan tillämpa dem vid val av utrustning och installationssätt i arbetet. De känner också till säkra förfaringssätt i fråga om nyckelsäkerhet samt öppnings- och låsningsarbeten och kan tillämpa dem.

Examinanderna känner till och förstår innehållet i följande författningar och anvisningar som varit i kraft 31.5.2005, i den form de publicerats tre månader innan examen arrangeras:

Lagstiftning

- personuppgiftslagen, 2 och 3 kap. i huvuddrag
- lagen om integritetsskydd i arbetslivet, i huvuddrag
- lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation, 2 och 4 kap.
- lagen om säkerhetsutredningar, i huvuddrag
- lagen om privata säkerhetstjänster
- förordningen om privata säkerhetstjänster
- arbetarskyddslagen, 2–6 kap.
- lagen om tillsynen över arbetarskyddet, 2 kap. i huvuddrag
- beredskap för första hjälpen på arbetsplatserna, arbetarskyddsguide 33
- stasrådets beslut om säkerheten vid byggnadsarbeten, 3, 6 och 7 kap. samt 21 §
- statsrådets beslut om asbestarbete, 1–3 §§
- polislagen i huvuddrag, 41 och 48 §§

Elsäkerhet

- elsäkerhetsföreskrifterna, fickguide publicerad av Säkerhetsteknikcentralen

Finlands byggbestämmelsesamling

- föreskrifter och anvisningar som gäller bruks- och underhållsanvisning för en byggnad, (A4), 2.1 mom.
- byggnaders brandsäkerhet (E1), föreskrifter och anvisningar, kapitel Allmänt, 7 kap. 7.3 och 7.4 mom. och 10 kap. i sin helhet
- produktions- och lagerbyggnaders brandsäkerhet (E2), 2 och 3 mom. i huvuddrag, 7.2 mom.
- bilgaragens brandsäkerhet (E4), 2.4 och 2.6 mom.

- tillgänglighet, hinderfri byggnad (F1), 1, 2 och 3.2.2 mom.
- säkerhet vid användning av byggnad (F2), 3.4, 3.7 och 5.2 mom.

Inrikesministeriet

- publikation A 59 ”brandvarnarens tekniska egenskaper och placering”, 6 mom.

Finansministeriet

- anvisning om datasäkerhet för hantering av datamaterial inom statsförvaltningen

Skadeförsäkringsbolagens skyddsanvisningar

- dagligt brandskydd, skyddsanvisning A4
- utrymnings- och släckningsvägar, skyddsanvisning B6
- elbrandskydd, skyddsanvisning E8, i huvuddrag
- underhåll av utrustning för avlägsnande av rök, skyddsanvisning H5, i huvuddrag.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskicklighet som krävs i denna examensdel påvisas i regel i samband med yrkesproven i de övriga delarna. Om de arbetsuppgifter som valts till proven i de övriga delarna inte uppfyller de uppställda krav som beskrivs i 1 § i sådan omfattning att examinandens kompetens tillförlitligt kan påvisas motsvara kraven på yrkesskicklighet är anordnaren skyldig att med hjälp av andra bedömningsmetoder försäkra sig om att examinanden har den kompetens som krävs. Före den slutliga bedömningen skall examinanden ges möjlighet att motivera sin egen arbetsprestation.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Bedömningen sker genom att examinandens yrkesskicklighet jämförs med kraven på yrkesskicklighet i examensdelen. Prestationerna bedöms enligt skalan godkänd/underkänd. Om prestationen underkänns får examinanden ett meddelande där de godkända och underkända delprestationerna nämns samt en redogörelse för orsakerna till att prestationen underkänns. För att främja examinandens yrkesmässiga utveckling skall man också ge respons på de godkända prestationerna.

Prestationen godkänns om examinanden i sitt arbete på rätt sätt kan beakta författningarna och anvisningarna som nämns i kraven på yrkesskicklighet.

2 § Konstruktionsmässigt skydd

a) Krav på yrkesskicklighet

1) Allmänna krav

Examinanderna kan använda mätutrustning (metermått, skjutmått, bormall, vattenpass, nyckelindikator, nyckeltolk, universalmätare, mätutrustning för kontroll av skyddsledningskretsars skick, spänningsmätare). De kan självständigt söka information i olika källor. De kan läsa byggnads- och elritningar i den omfattning som arbetet förutsätter. De kan hantera olika slags metall- och träkonstruktioner och kan göra de reserveringar som produktinstallationerna kräver (urtag, skåror, hål och övriga öppningar) enligt tillverkarens anvisningar (toleranser). De känner till ytmaterialen så att de kan utföra fastsättningar rätt

och använda rätta fästmaterial. De kan använda arbetsredskapen tryggt. De identifierar farliga arbetsmetoder och undviker dem.

Examinanderna känner till grunderna i elteknik. De känner till de vanligaste elektronikkomponenterna i branschen och kan kontrollera deras skick genom mätning. De kan dimensionera batterier och kalkylera kabelförlusten. De kan välja rätta kablar och utföra genomföringarna på rätt sätt. De känner till öppningsmetoder. De kan utföra nödvändiga kontroller, granska sitt arbetsresultat efter varje arbetsskede och korrigerar felen. De kan dokumentera de installationer och ändringsarbeten de utfört.

Examinanderna känner till de ergonomiskt rätta arbetsställningarna. De utför sitt arbete självständigt och tar på eget initiativ reda på arbetsplatsens säkerhetsbestämmelser. De svarar för egen del för arbetssäkerheten på arbetsplatsen och informerar arbetsledningen om brister. De känner till arbetarskydds- och datasäkerhetsfrågorna i anslutning till en stadigvarande arbetsplats och till varje enskilt arbetsprojekt samt handlar enligt dem. De följer säkerhetsföreskrifterna för produkterna som skall installeras. De känner till kraven som gäller heta arbeten och kan följa dem. De känner till föreskrifterna och säkerhetsanvisningarna för kortvariga, under en timme långa asbestrivningsarbeten och kan välja rätt skyddsutrustning för dessa arbeten.

Examinanderna kan realistiskt bedöma sitt eget arbete och arbetsresultat.

Examinanderna skall avlägga Finska Försäkringsbolagens Centralförbunds lässmedsprov om de inte har intyg över avlagt prov. Dessutom skall de ha giltigt kort för utförare av säkerhetsskyddsuppgifter, certifikat för heta arbeten och arbetssäkerhetskort.

2) Mekanisk låsning, reglering av fönster och öppningar

Examinanderna känner till användningsändamålet för olika mekaniska lås och regleringsanordningar och kan välja de rätta låsen och beslagen enligt de krav som ställs på objektet. De kan göra de reserveringar låsen förutsätter och installera lås och beslag enligt anvisningarna. De kan utföra service på lås och beslag enligt tillverkarens anvisningar och garantivillkor.

3) Elektromekanisk låsning

Examinanderna känner till användningsändamålet för elektromekaniska lås och kan välja de rätta låsen enligt kraven som ställs på objektet. De kan installera låsen, deras styrsystem samt behövlig kabling med kopplingar enligt anvisningar. De kan utföra service på låsningssystem och tillhörande lås enligt tillverkarens anvisningar.

4) Dörrmaskinerier

Examinanderna känner till hur de vanligaste vänd-, brand- och lyftdörrarna samt portmaskinerierna fungerar och kan utföra installationer och service enligt tillverkarens anvisningar.

5) Bussteknik

Examinanderna känner till principerna för bussteknik. De kan installera och utföra service på dessa tekniker samt vet vilka andra system man kan koppla till bussarna.

Examinanderna känner dessutom till och förstår innehållet i följande anvisningar från skadeförsäkringsbolagen som varit i kraft 31.5.2005, i den form de publicerats tre månader innan examen arrangeras:

- heta arbeten, skyddsanvisning C6
- teknisk bevakning, skyddsanvisning I7
- förebyggande av att datateknisk utrustning förkommer eller stjäls, skyddsanvisning 01/2003
- kassaskåpsansvisning 2003
- nyckelsäkerhet, skyddsanvisning 01/2001
- byggnads- och reparationsarbeten, skyddsanvisning S450, 3 mom.
- skydd mot egendomsbrott på byggarbetsplatsen, S452.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten påvisas i regel genom att examinanden utför de aktuella arbetena i vanliga arbetsmiljöer eller genom särskilda arbetsprestationer i sådan omfattning att man tillförlitligt kan konstatera att examinandens kompetens motsvarar kraven på yrkesskicklighet med avseende både på praktiska och teoretiska kunskaper som behövs i branschen. Om yrkesprovet inte uppfyller uppställda krav i sådan omfattning att examinandens kunskaper tillförlitligt kan påvisas motsvara kraven på yrkesskicklighet är anordnaren skyldig att med hjälp av olika tilläggsuppgifter eller andra bedömningsmetoder säkerställa att examinanden har den kompetens som krävs. Under provets gång kan tilläggsfrågor ställas till examinanden. De kompletterande färdigheter och kunskaper samt den kännedom om bestämmelser som ligger till grund för arbetet kan också kontrolleras genom särskilda prov till de delar de inte framgår av själva arbetet. För att klarlägga yrkesskickligheten kan man också använda sig av intervjuer, tidigare yrkesprov som dokumenterats eller andra metoder varmed examinandens kompetensnivå kan preciseras. Före den slutliga bedömningen skall examinanden ges möjlighet att motivera sin arbetsprestation.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Prestationerna bedöms enligt skalan godkänd/underkänd. Om prestationen underkänns får examinanden ett meddelande där de godkända och underkända delprestationerna nämns samt en redogörelse för orsakerna till att prestationen underkänts. För att främja examinandens yrkesmässiga utveckling skall man också ge respons på de godkända prestationerna. I provet är det inte tillräckligt att arbetsresultatet bedöms utan det är också väsentligt att beakta hur arbetet planeras och utförs och hur olika val av arbetssätt motiveras samt beakta övriga frågor som hör till yrkesskickligheten.

En prestation godkänns om

- examinanden har de färdigheter som kraven förutsätter
- examinanden arbetar yrkesmässigt och raskt
- arbetets slutresultat är i enlighet med överenskommelser, bestämmelser och anvisningar
- arbetets slutresultat uppfyller de kvalitetskrav som ställs på arbetet
- examinandens verksamhet i övrigt stämmer överens med följande beskrivning:

Examinanden behärskar helheter. Han arbetar metodiskt och i logisk ordning. Han väljer rätta arbetsmetoder och redskap samt använder dem rätt. Han har de kunskaper som behövs i arbetet och kan använda de tekniska dokument, det källmaterial och den mätutrustning som behövs i arbetet. Han väljer rätta material och rätt utrustning och använder dem ekonomiskt. Han är kostnadsmedveten och beaktar verksamhetens totala lönsamhet. Han är samarbetsvillig och kan betjäna kunderna väl och enligt företagets principer för god betjäning. Han iakttar säkerhet i arbetets utförande och i ordningen på arbetsplatsen. Han kan vid behov bedöma sin egen arbetsprestation och motivera sina beslut.

Prestationen underkänns om den normala tid som reserverats för arbetet väsentligt överskrids.

Om examinandens klart äventyrar sin egen eller utomståendes säkerhet eller beter sig osakligt mot kunder eller andra personer avbryts provet omedelbart och prestationen underkänns.

3 § Hantering av brottsrisker vid egendomsskydd

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden kan kartlägga och bedöma brottsäkerhetsriskerna vid egendomsskydd och kan välja rätta riskhanteringsmetoder, särskilt de nödvändiga skyddsmetoderna. Han kan tillämpa riskhanteringsteorier och bedömningsmetoder i praktiken, kan utföra riskkartläggningar samt välja ekonomiska och ändamålsenliga riskhanteringsmetoder. Han känner till bakgrundsuppgifter om hur brottsäkerhetsfrågorna är organiserade i det finländska samhället i sin helhet. Denna helhet omfattar polisens, försäkringsbolagens, bevakningsföretagens och företagens roll i säkerhetsarbetet, lagstiftning för säkerhet och säkerhetsfrämjande, inverkan av försäkringsbolagens villkor och skyddsanvisningar med hänsyn till riskerna samt det allmänna säkerhetsläget i jämförelse med andra länder.

Examinanden har kännedom om bestämmelser och anvisningar som berör saneringsobjekt. Han kan utföra en riskkartläggning för ett utländskt objekt och jämföra den med motsvarande kartläggning över inhemska objekt. Han kan handla så att möjligheterna att begå brott i kundens fastighet försvåras, risken att åka fast ökas och nyttan som erhålls genom brottet minskas.

Examinanden förstår dataskyddsriskerna i anslutning till kundens egendom, personal och affärer så att han inte utsätter dessa för risker när han arbetar i kundens utrymmen. Examinanden känner till anvisningarna om förfaringsätten för dataskydd samt frågorna i anslutning till datateknisk säkerhet, säkerhetskopiering och datasäkerhet vid hantering av datamaterial

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten i fråga om riskkartläggning påvisas genom att examinandens utför en riskkartläggning för ett objekt som avviker från hans sedvanliga erfarenhetsområde. I riskkartläggningen beaktar han särdragen hos objektet som skall kartläggas, värdet på och typen av egendomen som skall skyddas, bedömer sin beredskap att infinna sig på platsen samt beaktar hur objektets omgivning och bristen på social kontroll samt de typiska lokala brottsätten inverkar på riskerna.

Yrkesskickligheten vad gäller riskhantering påvisas genom att examinandens gör upp en preliminär skyddsplan inklusive olika skyddsmetoder. I skyddsplanen beaktas både värdet på det som skall skyddas samt investerings- och underhållskostnader för skyddet inklusive

nedsetta försäkringspremier på ett rationellt sätt så att dessa står i rätt relation till varandra. Vid saneringsobjekt beaktas också avstängning av befintliga passager och öppningar samt förstärkning av konstruktioner.

Med hjälp av tilläggsfrågor klarläggs hur datasäkerhetskraven har beaktats i kartläggningen och hanteringen av riskerna.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Bedömningen sker genom att examinandens yrkesskicklighet jämförs med kraven på yrkesskicklighet i examensdelen. Prestationerna bedöms enligt skalan godkänd/underkänd. Om prestationen underkänns får examinanden ett meddelande där de godkända och underkända delprestationerna nämns samt en redogörelse för orsakerna till att prestationen underkänts. För att främja examinandens yrkesmässiga utveckling skall man också ge respons på de godkända prestationerna.

Examinanden kan på ett välgrundat sätt framlägga för examinatoren brottsriskkartläggning som hänför sig till den fasta egendomen och fastigheten i ett valt objekt samt de skyddsmetoder som kartläggningen kräver.

Motiveringarna skall grunda sig på godkända skyddsmetoder, rationella och ekonomiska riskhanteringsmetoder, iakttagande av försäkringsbolagens villkor och skyddsanvisningar samt infrastrukturen. Om det är frågan om ett saneringsobjekt skall examinanden kunna motivera sina val enligt tillhörande anvisningar och kriterier.

Han kan klarlägga hur datasäkerhetskraven har beaktats i kartläggningen och hanteringen av riskerna.

4 § Säkerhetsskydd

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden kan kartlägga kundens säkerhetsbehov och erbjuda kunden ett system som kostnadsmässigt och även i övrigt motsvarar kundens verkliga behov. Han kan på basis av en rätt utförd riskanalys göra upp en klar helhetsplan som omfattar konstruktionsmässigt skydd, passagekontroll, kamerabevakning, brottslarmsystem samt eventuella brandvarnare och fuktdetektorer för ett sådant typiskt objekt där dessa system i allmänhet används.

Examinanden kan läsa el-, byggnads- och konstruktionsritningar samt arbetsbeskrivningar. Han kan använda dataprogram för planering.

Examinanden skall avlägga Finska Försäkringsbolagens Centralförbunds prov för planerare av brottslarmsystem om han inte har ett intyg över avlagt prov.

Examinanden förstår och kan tillämpa innehållet i följande bestämmelser och anvisningar som varit i kraft 31.5.2005, i den form de publicerats tre månader innan examen arrangeras, då han gör upp säkerhetsplanen.

Straffrätt

- strafflag 30 kap, 5, 6 och 11 §§.

Skydd av sekretess

- strafflag, 24 kap.
- personuppgiftslag, 1–3 kap. i huvuddrag
- lag om integritetsskydd i arbetslivet, 6 kap.
- integritetsskyddet i kameraövervakning, publicerad av dataombudsmannens byrå.

Försäkringsbolagens skyddsanvisningar

- Försäkringsbolagens Centralförbunds anvisningar om planering och installation av brottslarmanläggning 1981
- Brottslarmanläggning, skyddsanvisning 1987
- Säkerhetskontroll, skyddsanvisning 1985

Försäkringsbolagens Centralförbunds bestämmelser

- Försäkringsbolagens Centralförbunds bestämmelser om brottslarmanläggningar 1982, 2.3, 2.4 och 2.7 mom.
- SVK 1000 Teknisk säkerhetskontroll, allmänna bestämmelser
- SVK 1100 Brottslarmanläggning, allmänna bestämmelser
- SVK 1110 Brottslarmanläggning, larmcentral
- SVK 1130 Brottslarmanläggning, apparatur
- SVK 1140 Brottslarmanläggning, system för larmöverföring

Riskhantering

- Yrityksen riskienhallinta (Företagets riskhantering), Berg, sidorna 45–61, 69–81, 104–125, 251–293 eller Yrityksen riskienhallinta, Berg (andra reviderade upplagan, 1993) sidorna 26–42, 73–77, 84–99, 124–150, 309–357.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten påvisas genom att examinanden gör upp en säkerhetsplan som är kostnadseffektiv både ur entreprenörens och kundens synvinkel. Säkerhetsplanen skall omfatta konstruktionsmässigt skydd, genomförande av dörrmiljöer, brottslarmutrustningens placering, olika detektortyper samt möjligheterna att utvidga systemen, särskilt i enlighet med skadeförsäkringsbolagens anvisningar för brottslarmsystem. Planen omfattar också passagekontrollutrustningens rätta placering och dimensionering i relation till personalantalet samt dess utvidgningsmöjligheter, kameraövervakningsutrustningens placering, kamera- och objektivtyper, inspelningsapparater och möjligheterna att utvidga systemen samt val och placering av brandvarnare och fuktdetektorer som kan anslutas till brottslarmcentral. Planen skall vara en tillräckligt detaljerad installationsplan, som man kan utgå ifrån vid genomförande av säkerhetsskydd, och i den skall ingå en prissatt förteckning över utrustning och uppskattat antal installationstimmar. Planen får inte bryta mot föreskrifterna om skydd av sekretess.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Bedömningen sker genom att examinandens yrkesskicklighet jämförs med kraven på yrkesskicklighet i examensdelen. Prestationerna bedöms enligt skalan godkänd/underkänd. Om prestationen underkänns får examinanden ett meddelande där de godkända och underkända delprestationerna nämns samt en redogörelse för orsakerna till att prestationen underkänts. För att främja examinandens yrkesmässiga utveckling skall man också ge respons på de godkända prestationerna.

Examinanden kan göra upp en klar och tydlig helhetsplan som uppfyller kundens säkerhetsbehov. Dokumentationen är tydlig och täckande och innehåller en korrekt mängdförteckning med rätt prissättning. Det uppskattade antalet arbetstimmar är realistiskt. Examinanden kan på basis av dokumentation och granskning av objektet besvara examinatorns frågor om objektets läsning, eventuella dörrmekanismer samt

helhetsgenomförandet av brottslarm-, passagekontroll- och kameraövervakningssystem, såsom kabeldragning, val av övriga installationsmaterial, placering av anläggningar, antalet anläggningar, utbildning i användningen samt eventuella underhållsplaner, eftermarknadsföring och möjligheterna till utvidgning.

Om yrkesprovet inte uppfyller uppställda krav i sådan omfattning att examinandens kunnande tillförlitligt kan påvisas motsvara kraven på yrkesskicklighet är anordnaren skyldig att med hjälp av olika tilläggsuppgifter eller andra bedömningsmetoder säkerställa att examinanden har den kompetens som krävs. Under provets gång kan tilläggsfrågor ställas till examinanden.

En godkänd prestation förutsätter också att kunden godkänt genomförandet av säkerhetsskyddet. Examinanden avlägger Finska Försäkringsbolagens Centralförbunds prov för planerare av brottslarmsystem med godkänt resultat.

5 § Projekthantering

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden kan göra upp ett anbud på en säkerhetsentreprenad, föra ekonomiska förhandlingar, leda och genomföra säkerhetsentreprenaden, överlåta den till kunden, ge utbildning i användningen, sköta garantitidens skyldigheter och efteråt beräkna entreprenadens lönsamhet.

Examinanden kan i sitt arbete beakta kraven i de allmänna avtalsvillkoren enligt följande:

- han känner till skyldigheterna i samband med entreprenadens innehåll och omfattning samt entreprenadtiden
- han känner till entreprenörens och beställarens ansvarsområden i arbetsobjektet
- han känner till beställarens betalningsskyldigheter och kan beakta deras inverkan på betalningsrörelsen när han gör upp arbetsplaner
- han känner till inverkan av ändringar i planer och priser och vilken förhandlingspraxis som gäller
- han känner till faktorerna i samband med äganderätt och skaderisker
- han känner till hur entreprenadarbetsplatsen är organiserad, vet hur organisationen byggs upp samt är förtrogen med de arbetarskyddskrav som gäller för olika objekt.

Han behärskar sina arbetsuppgifter så att han i sitt arbete uppfyller kraven på kvalitet, ekonomisk användning av materiel och snabbhet i arbetet. Han kan bedöma den tid som går åt för olika arbetsoperationer så att kraven på ekonomi och kundtillfredsställelse blir tillgodosedda. Han kan planera och utföra sina arbetsuppgifter så att onödiga väntetider undviks. Han vet vilken betydelse arbetets produktivitet och effektivitet har i en företagsekonomisk verksamhet och kan bedöma sitt arbetes effektivitet.

Examinanden förstår och kan i projekthanteringen tillämpa följande allmänna bestämmelser och leveransvillkor som varit i kraft 31.5.2005, i den form de publicerats tre månader innan examen arrangeras:

Civilrätt

- lagen om rättshandlingar, 2 kap.
- köplag, 1, 4, 7 och 15 kap. i huvuddrag
- lag om bostadsaktiebolag, 4 och 7 kap.

- lag om lega av hus, 14, 19–22, 25 och 26 §§
- konsumentskyddslag, 1 och 8 kap.
- skadeståndslag, 1 och 2 kap., 3 kap. 1 §, 4 kap. 1 § och 6 kap. 1 §
- produktansvarslag, 1, 3, 6 och 8 §§

Arbetsrätt

- arbetsavtalslag, i huvuddrag
- arbetstidslag, i huvuddrag
- semesterlag, i huvuddrag

Leveransvillkor

- allmänna leveransvillkor för låsnings- och säkerhetsbranschen LTT 91
- allmänna avtalsvillkor för byggnadsentreprenader YSE 98 i huvuddrag
- allmänna avtalsvillkor NL 01 och tekniska leveransvillkor NLTB 02, i huvuddrag
- leveransvillkor för teknisk partihandel.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanden gör upp ett anbud på basis av entreprenadprogram, entreprenadgränsbilaga, preliminärt tidsschema som ingår i dokumenten för anbudsbegäran samt dörrförteckning som specificerar den egentliga entreprenadens innehåll och övriga i anbudsbegäran bifogade byggdokument, låsningsscheman samt elektriska övervakningsplaner som specificerar entreprenadens omfattning. Anbudet skall innehålla en prissatt mängdförteckning, antalet arbetstimmar inklusive timmar för projektledning, resor m.m. särskilda timmar samt kostnader för planering, dokumentering, mottagningspraxis, utbildning i användningen samt garantiansvar.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Bedömningen sker genom att examinandens yrkesskicklighet jämförs med kraven på yrkesskicklighet i examensdelen. Prestationerna bedöms enligt skalan godkänd/underkänd. Om prestationen underkänns får examinanden ett meddelande där de godkända och underkända delprestationerna nämns samt en redogörelse för orsakerna till att prestationen underkänts. För att främja examinandens yrkesmässiga utveckling skall man också ge respons på de godkända prestationerna.

Examinanden kan redogöra för den ovanbeskrivna totala projekthanteringen av ett verkligt eller föreställt objekt för examinatorn. Examinanden skall kunna förete ovan nämnda dokument för examinatorn. Det är inte nödvändigt att ge uppgifter om objektets plats eller namn.

Om yrkesprovet inte uppfyller uppställda krav i sådan omfattning att examinandens kunnande tillförlitligt kan påvisas motsvara kraven på yrkesskicklighet är anordnaren skyldig att med hjälp av olika tilläggsuppgifter eller andra bedömningsmetoder säkerställa att examinanden har den kompetens som krävs. Under provets gång kan tilläggsfrågor ställas till examinanden.

För att klarlägga examinandens yrkesskicklighet i fråga om uppföljning av tidsschema, förutsägelse av avvikelser och informering om dessa framläggs för examinanden olika avvikande praktiska situationer som är vanliga på arbetsplatser och i entreprenadobjekt. På basis av examinandens svar som beskriver hans reaktion och aktivitet bedöms examinandens förmåga att leda och hantera projekt.

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden känner till sitt företags affärsidé, värderingar, mål och verksamhetsprinciper samt sitt eget arbetsfält i organisationen. Han känner till företagets organisation, kontaktpersoner och förfaringssätt vid kundkontakter och kan handla i linje därmed och handla andra arbetstagare vid företaget. Han känner till sina skyldigheter, ansvarsområden och rättigheter samt arbetsgemenskapens förhållningsregler.

Examinanden iakttar för sin egen del ordning och reda på arbetsplatsen. Han känner till kraven på renhet i arbetsmiljön, hur de ämnen som används inverkar på miljön och hur avfall skall hanteras. Han kan i sitt arbete beakta kundens krav på renhet i arbetsmiljön samt avfallshantering. Han beaktar hållbar utveckling i sin verksamhet. Han identifierar riskfaktorer i sin arbetsmiljö och kan informera till behörig myndighet om dem.

Examinanden kan introducera nya arbetstagare och främja deras förmåga att arbeta säkert och nå ett högklassigt resultat.

Examinanden kan arbeta kundinriktat både med interna och externa kunder. Han kan betrakta säkerhetsentreprenaden och -tjänsterna ur kundens perspektiv och utföra installationerna så att kunden blir nöjd, dock utan att de allmänna kvalitetskraven överskrids. Han beaktar kundens ändringsförslag, men kontrollerar ändå befogenheten att besluta om ändringen och hur den påverkar kostnaderna. Han förstår kundservicens betydelse i sitt företags eftermarknadsföring.

Examinanden kan använda datautrustning och programvaror enligt gängse praxis i branschen. Hit hör t.ex. operativsystem, ordbehandlingsprogram, kalkylprogram, webb-läsare, e-postprogram och olika programvaror som används vid planering och beställning av lösning samt vid planering av säkerhetssystem.

Examinanden förstår och kan tillämpa installations-, bruks- och säkerhetsanvisningar för olika apparater enligt gängse praxis inom branschen, också på engelska med hjälp av ordbok.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten påvisas genom verkliga arbetsuppgifter, särskilda arbetsprov, projektuppgifter, intervjuer och förfrågningar, tidigare dokumenterade godkända prov och skriftliga uppgifter i samband med yrkesproven för delen Projekthantering (5 §) så att Arbetsledning, kundservice och kommunikation utgör en klart begränsad helhet i det aktuella provet. Före den slutliga bedömningen ska examinandens ges möjlighet att motivera sin arbetsprestation.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Bedömningen sker genom att examinandens yrkesskicklighet jämförs med kraven på yrkesskicklighet i examensdelen. Prestationerna bedöms enligt skalan godkänd/underkänd. Om prestationen underkänns får examinandens ett meddelande där de godkända och underkända delprestationerna nämns samt en redogörelse för orsakerna till att prestationen underkänts. För att främja examinandens yrkesmässiga utveckling skall man också ge respons på de godkända prestationerna.

Examinanden behärskar förmansuppgifterna i den utsträckning som hör till honom enligt befattningsbeskrivningen samt arbetslagstiftningen i tillämpliga delar. Han känner till kraven på miljöskydd, säkerhetsskydd och skydd av sekretess som gäller stadigvarande och tillfällig arbetsplats.

Examinanden kan påvisa att organisationen på den aktuella arbetsplatsen är uppgjord anvisningarna.

Examinanden handlar i enlighet med konsumentskydds-, köp- och produktansvarslagen samt allmänna avtallsvillkor. Han känner till sin organisations servicestrategi och -utbud. Han kan identifiera och uppfylla kundens behov.

Examinanden handlar kundinriktat i försäljningsprocessens olika skeden samt kan sköta reklamationssituationerna. Han behärskar grunderna i företagsekonomi.

Examinanden kan argumentera för de produkter som han representerar och kan redogöra för alternativen för kunden på ett tydligt sätt. Han förstår också engelskspråkig yrkesternologi med hjälp av ordbok. Han behärskar grunderna i datateknik samt elektronisk kommunikation och informationssökning. Han kan använda dator då han gör upp dokument.

7 § Företagsamhet

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden vet vad arbetet som företagare förutsätter. Han kan bedöma sin företagsamhet och sin eventuella företagsverksamhet, samt inom vilka områden och hur han kan utveckla sina färdigheter som företagare. Han har en gedigen yrkeskunskap om sin bransch och förstår hur företagsverksamheten i branschen fungerar. Han kan granska branschen samt de möjligheter och risker som ansluter sig till att starta och utveckla ett företag i branschen. Han har de baskunskaper som behövs för att starta ett eget företag.

Examinanden känner till skillnaderna mellan olika företagsformer och vet vilka administrativa åtgärder som vidtas när man grundar ett företag. Han kan utveckla en konkurrenskraftig affärsidé tillsammans med sakkunniga och vet hur man använder affärsidén som grund för planeringen och inledandet av verksamheten. Examinanden vet vilka ekonomiska, produktionsmässiga och psykiska resurser som företagsverksamheten kräver och han kan bedöma behovet av dessa resurser t.ex. när det gäller att starta det egna företaget.

Examinanden förstår att kundrelationerna och andra samarbetskontakter är en viktig del av en framgångsrik företagsverksamhet och har således förutsättningar att utveckla dessa kontakter. Examinanden känner till prissättningen av produkter och de viktigaste ekonomiska nyckeltalen. Han känner till den centrala lagstiftningen om företagsverksamhet. Han kan skaffa sig den information och de sakkunnigtjänster som han behöver både när han grundar företaget och i de olika skedena av företagsverksamheten.

b) Sätten att påvisa yrkesskickligheten

I yrkesprovet bedöms

- examinandens värderingar och personliga förutsättningar att arbeta som företagare
- examinandens kunskaper och färdigheter i företagsamhet.

När man planerar ett yrkesprov och väljer en miljö för provet är det viktigt att man försäkras sig om att det tillförlitligt går att mäta båda ovanstående färdigheter.

När man bedömer individuella faktorer är det viktigt att man beaktar examinandens förmåga att utvärdera sina egna färdigheter att fungera som företagare. Bedömningen baserar sig på självvärdering, jämförande bedömning i grupp och diskussioner med sakkunniga. Som arbetsredskap kan man använda t.ex. olika typer av samtal och analyser. Man bedömer inte om examinanden är en bra företagare eller inte, utan målet är att få en

uppfattning om personens företagareprofil. Genom att tolka sin företagareprofil kan examinanden självständigt eller tillsammans med sakkunniga göra upp en utvecklingsplan för att främja sitt eget arbete som företagare.

De som deltar i bedömningen av denna studiehelhet skall ha kännedom om företagsverksamhet och företagsutveckling.

Kunskaperna och färdigheterna i företagsamhet bedöms på basis av verkligt arbete i anslutning till företagsamhet. Den centrala delen av provet är ett långsiktigt projekt om hur man inleder företagsverksamhet, där examinandens bearbetar sin företagsidé till en affärsidé. När examinandens bygger upp en fungerande affärsidé skall han mångsidigt granska verksamhetsmiljön speciellt ur en blivande företagares synvinkel inom branschen. Examinanden kan diskutera möjligheten att starta ett eget företag och frågor som berör detta med sakkunniga inom branschen.

Examinanden kan göra upp de centrala planer som behövs i affärsverksamheten och bedöma deras funktionsduglighet. Han kan också analysera sitt eventuella företags resursbehov.

Yrkesprovet kan kompletteras med hjälp av utredningar, beräkningar och övriga skriftliga dokument samt muntliga samtal och intervjuer.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Målen för bedömningen:

- att bedöma de egna företagarefärdigheterna och planera utvecklingen som företagare
- att känna till vilka grundläggande färdigheter som behövs för att starta ett företag samt behärska centrala frågor i anslutning till detta
- att använda sakkunnigtjänster och utnyttja informationskällor

Kriterierna för bedömningen:

Examinanden vet vad arbetet som företagare kräver och vilka färdigheter som behövs för att lyckas som företagare. Examinanden kan analysera sina förutsättningar att arbeta som företagare och sina värderingar och på basis av dessa bedöma sin egen företagsamhet och göra upp en utvecklingsplan för sig själv som företagare. Han kan skapa lösningar för företaget och samtidigt lita på sina egna bedömningar samt dra nytta av och värdesätta sin yrkesskicklighet.

Examinanden känner sitt eget yrkesområde och sin egen region samt kan granska framtidsutsikterna, möjligheterna och marknaden utifrån perspektivet att starta ett företag inom branschen.

Examinanden vet på vilka olika sätt man kan starta ett företag. Han känner till de vanligaste företagsformerna som används i Finland, de administrativa åtgärderna vid startandet av företag, hur man vanligen definierar ansvarsområden samt löser behovet av resurser och bedömer risker för att kunna diskutera med sakkunniga om olika alternativ angående det egna företagets verksamhet. Han vet vilka ekonomiska, produktionsmässiga och psykiska resurser som startandet av företagsverksamhet kräver och kan bedöma behoven av dessa ur den synvinkel man har då man planerar att starta egen företagsverksamhet. Han känner till de lagstadgade åtgärderna vid startandet av företagsverksamhet och vet var man vid behov kan få sakkunnig hjälp.

Examinanden kan utveckla en konkurrenskraftig affärsidé med hjälp av sakkunniga. Han förstår affärsidéns uppgift som arbetsredskap inom företagsverksamheten och vet hur man använder den som grund för planeringen och inledandet av verksamheten. När examinandens utvecklar affärsidén tar han hänsyn till efterfrågan och konkurrens på mark-

naden samt olika specialiseringsfaktorer som är väsentliga för att verksamheten skall fungera.

Examinanden förstår att kund- och andra samarbetsrelationer är en väsentlig del av en framgångsrik affärsverksamhet. När det gäller att upprätthålla kundrelationerna och andra samarbetsförhållanden vet han vad som utgör grunden för värderingarna och för verksamhetssätten som definieras i affärsidén för hans tilltänkta företag. Han har de färdigheter som behövs för att bygga upp och upprätthålla kund- och leverantörsrelationer samt andra nätverksförhållanden som är viktiga för verksamhetens fortlevnad.

Examinanden förstår vad en lönsam verksamhet grundar sig på och kan påverka företagets lönsamhet. Han kan tolka företagets bokslut bl.a. med avseende på kapital, förmögenhet, likviditet och resultat. Examinanden förstår principerna för kostnadsberäkning och vet vilka marknadsmässiga faktorer man också måste beakta för att kunna prissätta produkter förnuftigt. Examinanden kan göra en grov budget över inkomster och utgifter och kan söka information och sakkunnigtjänster för att lösa beskattningsfrågor som berör branschens företagsverksamhet.

8 § Installation av elapparater

Den som avlagt specialyrkesexamen för låsmedsmästare inklusive denna examensdel och därefter skaffat sig ett års arbetserfarenhet i de aktuella arbetena inom elbranschen anses som tillräckligt yrkeskunnig för att självständigt utföra elarbeten på en enstaka elmateriel- eller elanläggningsgrupp (handels- och industriministeriets förordning 28/2003 om ändring av handels- och industriministeriets beslut 516/1996 om arbeten inom elbranschen).

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanden

- känner till elriskerna och de vanligaste elolycksfallen
- känner till grunderna i elteknik (bestämning av resistans, ström, spänning och effekt)
- känner till färgsystemen i ledare från olika tidsperioder
- känner till syftet och principerna med säkerhetsbrytare
- förstår kraven som ställs på elanläggningar i olika utrymmen (torra utrymmen, fuktiga utrymmen, våta utrymmen och explosiva utrymmen)
- förstår kraven på säkerhet vid elarbeten enligt säkerhetsstandard (SFS 6002)
- kan utföra elarbeten på rätt och säkert sätt
- kan mäta resistans, ström och spänning
- kan utföra skyddsjordning av elapparater
- kan använda säkerhetsbrytare
- kan utföra testning, kontrollera spänning och spänningsfrihet samt åstadkomma spänningsfrihet med strömställare, säkringspatroner, knivsäkringsutgångar, säkringslastbrytare och lastbrytare med säkringar
- kan utföra ibruktagningsbesiktning (mätning av skyddsledarens kontinuitet, testning av felströmsskydd, okulärbesiktning och funktionstestning)
- kan utföra installation och koppling av enfas- och trefasapparater, port- och dörrmaskinerier samt brottslarmcentraler och gruppledningar
- kan välja och installera ledningar med beaktande av elskydd och mekaniskt skydd (överbelastnings- och kortslutningsskydd).

Dessutom skall examinanden avlägga Elsäkerhetsexamen 3 om han inte har ett giltigt intyg över avlagd examen.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten påvisas i regel genom att examinanden utför de aktuella arbetena i vanliga arbetsmiljöer eller genom särskilda arbetsprestationer i sådan omfattning att man tillförlitligt kan konstatera att examinandens kompetens motsvarar kraven på yrkesskicklighet med avseende både på praktiska och teoretiska kunskaper som behövs i branschen. Före yrkesprovet skall examensarrangören genom en intervju eller på annat sätt kontrollera examinandens yrkeskompetens när det gäller arbetarskyddsfrågor.

Under provets gång kan tilläggsfrågor ställas till examinanden. De kompletterande färdigheter och kunskaper samt den kännedom om bestämmelser som ligger till grund för arbetet kan också kontrolleras genom särskilda prov till de delar de inte framgår av själva arbetet. Vid behov kan provet avläggas i flera delar, dock så att kompetensen mäts i den omfattning kraven förutsätter. Före den slutliga bedömningen skall examinanden ges möjlighet att motivera sin arbetsprestation.

c) Mål och kriterier för bedömningen

Prestationerna bedöms enligt skalan godkänd/underkänd. Om prestationen underkänns får examinanden ett meddelande där de godkända och underkända delprestationerna nämns samt en redogörelse för orsakerna till att prestationen underkänts. För att främja examinandens yrkesmässiga utveckling skall man också ge respons på de godkända prestationerna. Ett grundkriterium vid bedömningen är att anläggningarna fungerar felfritt och är absolut säkra för användaren. I provet skall examinandens arbetstakt motsvara normal arbetstakt i branschen. Examinanden skall vid behov kunna bedöma sin arbetsprestation och motivera sina val i arbetet.

En prestation godkänns om

- examinanden behärskar det som kraven förutsätter
- examinanden arbetar yrkesmässigt och raskt
- examinanden följer arbetarskydds- och elsäkerhetsföreskrifter
- arbetsresultatet motsvarar uppgiftsformuleringen och är i enlighet med föreskrifterna
- arbetsresultatet uppfyller de kvalitetskrav som ställs på arbetet
- examinandens verksamhet i huvuddrag stämmer överens med följande beskrivning:

Examinanden behärskar helheter. Han arbetar metodiskt och i logisk ordning. Han väljer rätta arbetsmetoder och redskap samt använder dem rätt. Han har de teoretiska kunskaper som behövs i arbetet. Han kan använda elbranschens dokument och mätutrustning som behövs i arbetet och göra upp behövliga dokument. Han väljer rätta material och rätt utrustning och använder dem ekonomiskt. Han har avlagt Elsäkerhetsexamen 3 med godkänt resultat.

Utbildningsstyrelsen har godkänt dessa examensgrunder med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

De fristående examina är examina som särskilt planerats och utvecklats för att avläggas av den vuxna befolkningen.

Planeringen och genomförandet av de fristående examina baserar sig på ett nära samarbete mellan sakkunniga inom undervisning och arbetsliv.

Utbildningsstyrelsen/biblioteket
Pb 380 (Hagnäsgatan 2)
00531 Helsingfors
tfn: (09) 774 774 50
fax (09) 774 774 75
myynti@oph.fi
www.oph.fi/svenska/bokhandel